

P.Z. br. 653

VLADA REPUBLIKE HRVATSKE

Klasa: 410-01/10-01/05

Urbroj: 5030120-10-2

Zagreb, 23. prosinca 2010.

PREDSJEDNIKU HRVATSKOGA SABORA

Predmet: Prijedlog zakona o posebnom porezu na kamate, s Konačnim prijedlogom zakona (predlagatelj: Klub zastupnika SDP-a u Hrvatskome saboru) – mišljenje Vlade

Veza: Pismo Hrvatskoga sabora, klase: 410-01/10-01/05, urbroja: 65-10-03, od 18. studenoga 2010. godine

Na temelju članka 110. stavka 2. Poslovnika Hrvatskoga sabora (Narodne novine, br. 71/2000, 129/2000, 117/2001, 6/2002 – pročišćeni tekst, 41/2002, 91/2003, 58/2004, 69/2007, 39/2008 i 86/2008), Vlada Republike Hrvatske o Prijedlogu zakona o posebnom porezu na kamate, s Konačnim prijedlogom zakona, predlagatelja Kluba zastupnika SDP-a u Hrvatskome saboru, daje sljedeće

MIŠLJENJE

Vlada Republike Hrvatske ne podržava Prijedlog zakona o porezu na kamate, s Konačnim prijedlogom zakona, predlagatelja Kluba zastupnika SDP-a u Hrvatskome saboru.

Prijedlogom Zakona o posebnom porezu na kamate, s Konačnim prijedlogom Zakona predlaže se uvođenje posebnog poreza na kamate kojim bi se destimuliralo podizanje kamatnih stopa na kredite. Naime, prema obrazloženju Prijedloga zakona, u Hrvatskoj značajno padaju investicije jer nedostaju kvalitetna sredstva financiranja. Nadalje, prema obrazloženju Prijedloga zakona, nedostatak sredstava evidentan je i u procesu proizvodnje i redovnih gospodarskih aktivnosti jer je visoka cijena kapitala uzrok nekonkurentnosti i negativnih rezultata poslovanja, a ovakva visoka cijena kapitala opterećuje i stanovništvo koje nije u mogućnosti redovito otplaćivati stambene kredite, jednim dijelom i zbog porasta troška kapitala. Predlaže se također donošenje ovoga Prijedloga zakona po hitnom postupku, jer se Prijedlogom otklanjaju određeni poremećaji u gospodarstvu koji utječu na gospodarski rast, zapošljavanje i životni standard građana.

Vlada Republike Hrvatske navodi da je člankom 5. stavkom 1. Zakona o porezu na dobit (Narodne novine, br. 177/2004, 90/2005, 57/2006, 146/2008 i 80/2010) propisano da je porezna osnovica dobit koja se utvrđuje prema računovodstvenim propisima kao razlika prihoda i rashoda prije obračuna poreza na dobit, uvećana i umanjena prema odredbama navedenog Zakona. Sukladno članku 9. stavku 1. Pravilnika o porezu na dobit (Narodne novine, br. 95/2005, 133/2007, 156/2008, 146/2009 i 123/2010) prihodima razdoblja za koje se utvrđuje porez (porezno razdoblje), sukladno članku 5. stavka 1. Zakona o porezu na dobit, smatraju se bruto povećanja gospodarstvenih koristi za isporučena dobra, obavljene usluge i po drugim osnovama u obliku priljeva ili povećanja imovine ili smanjenja obveza, što ima za posljedicu povećanje kapitala do kraja toga razdoblja. Povećanjem kapitala smatraju se i sva izravna povećanja dobiti i svih oblika kapitala, osim revalorizacijskih pričuva. S revalorizacijskim pričuvama izjednačavaju se i odgovarajuće pričuve za vrijednosna usklađenja financijske imovine, utvrđene po posebnim propisima.

Sukladno Zakonu o porezu na dobit, te Međunarodnim standardima financijskog izvještavanja, odnosno Međunarodnim računovodstvenim standardima, te Hrvatskim standardima financijskog izvještavanja, kamate, naknade, provizije i drugi troškovi koje zaračunavaju kreditne institucije i druge pravne osobe kod odobravanja kredita jesu prihod takvih institucija i pravnih osoba, te čine osnovicu poreza na dobit koja se oporezuje po stopi od 20% na način propisan Zakonom o porezu na dobit.

Uvođenjem posebnog poreza na kamate uvodi se u porezni sustav "dodatni" porez određenoj skupini poreznih obveznika. Stoga se postavlja pitanje, koliko bi takav poseban porez na kamate destimuliralo podizanje kamatnih stopa na kredite, te koliko bi se kroz takav sustav rasteretilo stanovništvo koje nije u mogućnosti otplaćivati redovito stambene kredite. Vlada Republike Hrvatske mišljenja je da uvođenje novog poreznog opterećenja u obliku posebnog poreza na kamate u porezni sustav, kojeg od njegove primjene (od 1. siječnja 2005. godine) karakterizira stabilnost u poslovnim aktivnostima, planiranjima, budućim ulaganjima i poslovnim politikama poreznih obveznika, nije prihvatljivo rješenje za rješavanje pitanja stambene politike, pada investicija, nekonkurentnosti i negativnih rezultata poslovanja, a što su prema obrazloženju Prijedloga zakona pretpostavka i osnovni ciljevi donošenja zakona o posebnom porezu na kamate. Isto tako postavlja se pitanje, kako bi se kroz takav sustav posebnog poreza, odnosno dodatnog poreza, utjecalo na povećanje kvalitetnih sredstava financiranja, a što se navodi kao razlog uvođenja takvog posebnog poreza u obrazloženju Prijedloga zakona, te kako bi takav sustav utjecao na povećanje investicija, kad se uvođenjem takvog posebnog, dodatnog poreza, u stvari, utječe na povećanje rashoda poslovanja kod obveznika takvog poreza.

Nadalje, postavlja se i pitanje ekonomičnosti postupka zaračunavanja i ubiranja predloženog posebnog poreza na kamate. Eventualno uvođenje novog poreza stvara i dodatne troškove obveznicima plaćanja takvog poreza koji, prvenstveno, svoje informacijske sustave moraju prilagoditi plaćanjima takvog eventualnog poreza. Postavlja se i pitanje koliko bi se stvarno i naplatilo tog posebnog poreza, odnosno koliki bi bili ostvareni prihodi od takvog poreza. Naime, uz Prijedlog zakona nije dostavljena simulacija prihoda od posebnog poreza, a nije predloženo niti čiji bi bio takav prihod – prihod državnog proračuna i/ili prihod proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave.

Isto je tako upitno i ostvarenje prihoda od poreza na dobit, odnosno koliko bi porez na dobit platili obveznici takvog posebnog poreza, budući da bi poseban porez povećao troškove poslovanja takvog obveznika. Smanjivanjem osnovice poreza na dobit, smanjuju se i prihodi državnog proračuna, budući da je porez na dobit sukladno članku 45. stavku 11. Zakona o financiranju jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave (Narodne novine, br. 117/93, 33/2000, 73/2000, 59/2001, 107/2001, 117/2001 - ispravak, 150/2002, 147/2003, 132/2006 i 73/2008) prihod državnog proračuna.

Iako je u Prijedlogu zakona predloženo u članku 6. da porezni obveznici ne mogu zaračunati poseban porez na kamate pravnim i fizičkim osobama od kojih naplaćuju kamate, ipak on predstavlja dodatni porez za kreditne institucije i druge pravne osobe, odnosno dodatni trošak poslovanja. Stoga je vrlo vjerojatno da će takve osobe taj trošak prebaciti na krajnjeg korisnika, odnosno ne samo na osobu od koje naplaćuju kamate, već i na druge osobe koje koriste usluge takvih institucija i osoba, primjerice, kroz zahtjev za ispunjavanjem dodatnih uvjeta za odobravanje kredita, kroz niže kamate na štednju, kroz više bankarske naknade, ne samo za usluge povezane sa kreditima, već i kroz veće bankarske naknade i za sve druge usluge koje koriste i ostali građani i pravne osobe, te drugo. Također je moguća situacija da kreditne institucije i ostale pravne osobe zbog povećanih troškova uzrokovanih dodatnim porezom, odnosno posebnim porezom na kamate, počnu smanjivati ostale troškove poslovanja, kao što su primjerice plaće zaposlenih, otpustiti zaposlene, a sve u nastojanju da i dalje uspješno posluju. Na takav način bi poseban porez, umjesto obveznika takvog poreza, u konačnici platili građani, poduzeća, ali i država povećanjem rashoda u državnom proračunu.

Vlada Republike Hrvatske navodi da bi uvođenje posebnog poreza na kamate sukladno navedenom Prijedlogu zakona moglo imati šire fiskalne, financijske i makroekonomske implikacije koje se ovim Prijedlogom zakona ne analiziraju. Iz dostupnih podataka koji su sadržani u Prijedlogu zakona nije moguće procijeniti opravdanost, odnosno ekonomsku utemeljenost navedenih parametara, bitnih za predloženo oporezivanje, kao ni konačne makroekonomske implikacije navedenog prijedloga.

Za svoje predstavnike, koji će u vezi s iznesenim mišljenjem biti nazočni na sjednicama Hrvatskoga sabora i njegovih radnih tijela, Vlada je odredila Ivana Šukera, potpredsjednika Vlade Republike Hrvatske i ministra financija, mr. sc. Ivicu Mladinea, državnog tajnika u Ministarstvu financija i ravnatelja Porezne uprave, dr. sc. Zdravka Marića i Ivanu Maletić, državne tajnike u Ministarstvu financija, te Damira Kaufmana, ravnatelja u Ministarstvu financija.

PREDSJEDNICA
Jadranka Kosor, dipl. iur.